

Roczne sprawozdanie
z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za 2023 rok
wraz z potrzebami
związanymi z ich realizacją
w roku 2024

Ruda Śląska, marzec 2024r.

Spis treści

I.	Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023	s. 3
II.	Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	s. 12
III.	Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	s. 13
IV.	Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej	s. 13
V.	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny	s. 14
VI.	Potrzeby związane z realizacją zadań na 2024 rok	s. 14

Zgodnie z Uchwałą NR PR.0007.1.2021 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 28.01.2021r. w 2023 roku realizowany był „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.

I. Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023

1. Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym w rodzinach dotkniętych bądź zagrożonych kryzysem

Kierunki działań:

1.1. Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem

Spotkania interdyscyplinarne - rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęte są wsparciem wielu instytucji, m.in. szkół, Sądu, placówki wsparcia dziennego, przedszkoli, poradni rejonowych, poradni psychologiczno - pedagogicznej. oraz organizacji pozarządowych. Przedstawiciele tych instytucji w ramach spotkań interdyscyplinarnych omawiają sytuację rodzin, których one dotyczą. Pozwala to jasno określić jakie trudności ona przeżywa, a także ustalić cele do pracy.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba spotkań interdyscyplinarnych dotyczących rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej z udziałem pracownika Działu ds. Asysty Rodzinnej - 765.

Bezpieczna rodzina - wspólne działanie pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Straży Miejskiej, polegające na wejściach do rodzin wymagających szczególnego wsparcia. Realizacja projektu pozwala na odpowiednio wczesne reagowanie na pojawiające się problemy i kryzysy w rodzinach, w których występują problemy związane z alkoholizmem, przemocą czy bezradnością opiekuńczo - wychowawczą.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- w roku 2023 w ramach projektu odbyło się 111 wspólnych wizyt w rodzinach.

1.2. Koordynacja działań różnych służb i instytucji na rzecz wsparcia rodziny dotkniętej przemocą

Grupy robocze / grupy diagnostyczno - pomocowe - kiedy w rodzinie zachodzi podejrzenie, że dochodzi do przemocy spisywana jest „Niebieska Karta” - część A i uruchamiana procedura związana z występowaniem przemocy w rodzinie. Zostaje powołana grupa diagnostyczno - pomocowa, w skład której wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które współpracują z rodziną. Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą o charakterze pomocowym. Działania podejmowane w jej ramach służą ochronie osób doświadczających przemocy w rodzinie i zapewnieniu im bezpieczeństwa.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” - 322;
- liczba dzieci w rodzinach, w których toczyła się procedura - 531 (w tym 35 dzieci niepełnosprawnych);
- liczba dzieci, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą - 252 (130 dziewczynek i 122 chłopców);
- liczba pism do Sądu dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą - 51;
- liczba grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych prowadzonych i powołanych w 2023r.) - 322.

1.3. Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem

Zawiadamianie Sądu w sytuacjach, gdy dobro dziecka jest zagrożone - Sąd Rejonowy zawiadamiany jest w sytuacji kiedy rodzice w sposób niewłaściwy sprawują władzę rodzicielską. Dzieje się tak wówczas, gdy rodzice w rażący sposób zaniedbują podstawowe potrzeby dzieci, w rodzinie dochodzi do przemocy bądź nadużywania alkoholu.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba wniosków do Sądu o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych oraz przekazanych informacji o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań lub wydanych postanowień - 265.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Zbudowanie systemu wsparcia dla rodziny zagrożonej lub dotkniętej kryzysem.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa rodziny, a w szczególności dziecka, które się w niej wychowuje.

2. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Kierunki działań:

2.1. Prowadzenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego na rzecz rodziny przeżywającej kryzys

Pracą socjalną obejmowane są m.in. rodziny wykazujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W trakcie pracy z rodziną pracownik socjalny zapoznaje się z jej oczekiwaniami, następnie analizuje sytuację rodziny, aby w rzetelny sposób dokonać diagnozy i określić wspólnie z nią cel pracy, do którego rodzina zamierza dążyć we współpracy w ramach kontraktu socjalnego, czyli jednego z narzędzi pracy pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni wykorzystują to narzędzie w pracy z rodzinami, bo daje ono pełną diagnozę sytuacji w rodzinie oraz pokazuje czy zachodzą pozytywne zmiany.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego objętych pomocą tut. Ośrodka - 689;
- liczba rodzin objętych pracą socjalną w formie kontraktu socjalnego - 270.

W rodzinach, w których bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej co najmniej jednego z członków rodziny mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których pomocy w przewyżnianiu codziennych trudności życiowych udziela rodzinie osoba świadcząca usługi. W rodzinach tych prowadzona jest praca dostosowana do możliwości psychofizycznych rodziców z uwzględnieniem zarówno ich zasobów, jak i deficytów.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 4 (w których wychowywała się 5 dzieci).

2.2. Wzmocnienie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wykazującej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez m.in. wzbudzenie jej wiary we własne siły, zmianę stosunku osób w rodzinie co do własnej sprawczości, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Nadrzędnym celem jego pracy jest pomoc rodzinie w problemach wychowawczych, a także sprawach codziennych oraz przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej. Praca asystenta rodziny wspomaga rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny - rodziców i dzieci, czemu sprzyja indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy dojdzie jednak do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną jest kontynuowana (jeśli tylko rodzina wyraża na to zgodę). Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, czy odpowiednią placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba zatrudnionych asystentów rodziny w 2023r. - 13;
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 164;
- liczba dzieci, które wróciły z rodzinnej pieczy zastępczej do rodziny biologicznej - 21.

2.3 Wsparcie rodziny zgodnie z ustawą „Za Życiem”

Celem działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba rodzin objętych koordynacją wsparcia zgodnie z ustawą „Za życiem” - 1;
- liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, które posiadają orzeczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - 3;
- liczba dzieci niepełnosprawnych w rodzinach objętych wsparciem asystenta - 20;
- liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta rodziny - 12 (w tym w ciąży zagrożonej - 2);

- liczba rodzin, którym wypłacono jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - 24.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Poprawa funkcjonowania rodziny i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej.

3. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin

Kierunki działań:

3.1. Wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziców oraz kompetencji społecznych i umiejętności radzenia sobie z emocjami

Rodziny objęte pomocą społeczną to często rodziny wieloproblemowe. O dysfunkcji można mówić wtedy, gdy rodzina nie wypełnia swojej funkcji w stosunku do społeczeństwa bądź do członków rodziny. Zaburzone funkcjonowanie jednego z jej członków uderza w cały system rodzinny. Członkowie tych rodzin często są także zagrożeni wykluczeniem społecznym, któremu należy przeciwdziałać. W związku z czym w tut. Ośrodku realizowane są zajęcia grupowe i indywidualne dla tych rodzin. Członkowie grup udzielają sobie wzajemnie wsparcia, dzielą się doświadczeniami w pokonywaniu trudności, a także wymieniają się użytecznymi informacjami.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- W 2023r. opracowano i realizowano nowy projekt w ramach pracy indywidualnej z rodzicami i dziećmi:

- „Zdrowa zabawa”, promujący zachowania prozdrowotne wśród dzieci w wieku przedszkolnym, w którym wzięły udział 4 osoby dorosłe i 10 dzieci.

Tematy spotkań: „Zdrowe odżywianie - czyli witaminki dla chłopczyka i dziewczynki”, „Zamieniamy słodczyce na owoce - wspólna zabawa dla dzieci i rodziców”, „Woda wszystko umyje - czyli dbamy o higienę osobistą”, „Ruch to zdrowie”.

Indywidualna praca z rodzicami i dziećmi odbywała się także w ramach projektów:

- „Mama i Tata - MoTyle Mocy”, który realizowano w 3 rodzinach: udział wzięły 3 osoby dorosłe oraz 6 dzieci.

Tematy zajęć: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, bułka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.

- „Jestem wyjątkowy - podaj mi klucz do samodzielności”. Zajęcia zrealizowano w 3 rodzinach: udział wzięły 3 osoby dorosłe oraz 5 dzieci.

Tematy zajęć: „Przedstawienie założeń i filozofii szkoły M. Montessori oraz ustalenie zasad bezpieczeństwa”, „Precyzja”, „Znaczenie zmysłów”, „Język i pismo”, „Matematyka”, „Rozwój poznawczy”.

- Zajęcia grupowe odbywały się w ramach następujących grup:

- „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców. Odbyło się 12 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 30 osób dorosłych i 9 dzieci.

Tematy zajęć: „Samoakceptacja”, „Asertywność rodzicielska”, „Uzależnienia od internetu wśród dzieci i młodzieży”, „Największe mity o wychowaniu dzieci”, „Trening Jacobsona”, „Wypalenie rodzicielskie”, „Czy klaps to przemoc”, „Parentyfikacja”, „Obudź swoje wewnętrzne dziecko”, „Podziękowania”, „Zajęcia organizacyjne”, „Zimowe bałwanki”.

- „moc-E” - grupa wsparcia dla osób z emocjonalnymi trudnościami w funkcjonowaniu społecznym. Odbyło się 11 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 28 osób dorosłych i 8 dzieci.

Tematy zajęć: „Komunikacja interpersonalna”, „Depresja wśród dzieci i młodzieży”, „Błędy rodziców podczas wychowywania dziecka. Test - Jaką jesteś matką, jakim jesteś ojcem”, „Temperament dziecka”, „Poznanie siebie - moje mocne i słabe strony”, „Zagrożenia w internecie i wyzwania typu challenge”, „Zaburzenia odżywiania”, „Święto zmarłych w Polsce i na świecie”, „Rola przekonań w naszym życiu”, „Afirmacje”, „Zajęcia relaksacyjno-afirmacyjne”.

- „Rudzkie Warsztatowo”. Odbyło się 9 spotkań, w których z różną częstotliwością wzięło udział 21 osób dorosłych i 5 dzieci.

Tematy zajęć: „Walentynkowe inspiracje”, „Dzień Kobiet”, „Tradycje Wielkanocne w Polsce”, „Tulipany z papieru na Dzień Matki”, „Czas wakacji”, „Halloween”, „Wielkie jeżyki”, „Ozdoby bożonarodzeniowe”, „Świąteczne dekoracje”.

- „Co w środku piszczy?”. Odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 16 osób dorosłych i 25 dzieci. W 2023r. zorganizowano ścieżkę edukacyjną przez Dolinę Rowu Rudzkiego oraz spotkanie mikołajkowe.

Dział Klub Integracji Społecznej realizował projekt „FAS/FAE - grupa edukacyjna klientów pomocy społecznej”. Celem projektu jest uświadomienie uczestnikom zagrożenia związanego ze spożywaniem alkoholu przez kobiety ciężarne, przedstawienie szkodliwego wpływu alkoholu na ciążę, jej przebieg oraz zdrowie dziecka, edukowanie w zakresie metod postępowania w przypadku problemów wychowawczych z dzieckiem dotkniętym FAS/FAE, przedstawienie deficytów w dorosłym funkcjonowaniu osoby z FAS.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba osób, które ukończyły grupę edukacyjną FAS/FAE - 11.

3.2. Tworzenie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego

Specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne) - realizowane jest poprzez: porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy, konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne, diagnozę psychologiczną, psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, terapię wspierającą. Na prośbę klientów psycholodzy przygotowują również i wydają opinie i zaświadczenia. Praca psychologa odbywa się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w środowisku domowym.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba osób objętych wsparciem psychologa - 140.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Nabycie wiedzy przez rodziny o dostępnych formach wsparcia.
- Aktywizacja społeczna rodzin.
- Nabycie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych przez rodziców.

4. Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Kierunki działań:

4.1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży

Placówka wsparcia dziennego (o charakterze opiekuńczym i specjalistycznym) jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracuje z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. W placówce prowadzona jest terapia pedagogiczna, psychologiczna i socjoterapia.

Dla wzmocnienia i utrwalenia oddziaływań wychowawczych Placówka współpracuje także z rodzinami dzieci, m.in. wspiera rodziców/opiekunów w budowaniu kompetencji wychowawczych oraz w sprawach o kluczowym znaczeniu dla poprawy sytuacji dziecka.

Biorąc pod uwagę dobro dziecka Placówka współpracuje także z innymi instytucjami, organizacjami i zatrudnionymi w nich pracownikami realizując działania w obszarze wsparcia dzieci i rodzin, m.in. szkołami, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, sądami, podmiotami leczniczymi, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rudzie Śląskiej.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba miejsc - 40;
- liczba dzieci objętych pomocą - 58 dzieci z 34 rodzin.

Kluby Młodzieżowe - są placówkami wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym. Funkcjonowanie klubów ma charakter profilaktyczny i rozwijający młodych ludzi pod względem społecznym.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba miejsc - 90 (Ruda: 30, Bykowina: 30, Halemba: 30)
- łącznie pomocą objęto 203 osoby, z czego 105 osób było stałymi uczestnikami zajęć.

Zajęcia profilaktyczno - wychowawcze dla dzieci i młodzieży - prowadzone przez organizacje pozarządowe: Ośrodek Święta Elżbieta, Zgromadzenie Sióstr Świętej Elżbiety oraz Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza. Odbiorcami zadania były dzieci i młodzież od 7 do 18 roku życia (w uzasadnionych przypadkach - dzieci od 3 roku życia), wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, zagrożone uzależnieniami i wykluczeniem. Organizacje, w ramach organizowanych zajęć wspierają rodziny przeżywające trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zapewniają wsparcie oraz pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniami poprzez identyfikowanie zachowań ryzykownych, przeżywających kryzysy szkolne, rówieśnicze i rodzinne, stwarzają optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju, wzmacniają rolę i funkcję rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba dzieci, które wzięły udział w zajęciach profilaktyczno - wychowawczych - 278 (łącznie).

4.2. Wsparcie dziecka niepełnosprawnego

Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych - jest placówką wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, która wspiera rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu rehabilitacji ruchowej wspomagającej (hipoterapia, muzykoterapia, integracja sensomotoryczna, choreoterapia, terapia dnia codziennego, samoobsługa, terapia przez zabawę, jaskinia solna), psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej oraz pielęgnacji.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

- liczba dzieci objętych wsparciem Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych - 121.

4.3. Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej

Praca z rodziną zagrożoną kryzysem lub przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej powinna w głównej mierze mieć charakter profilaktyczny, tak aby uchronić dziecko przed umieszczeniem go poza domem rodzinnym. Natomiast w sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w przestrzeni pieczy zastępczej, powinna zmierzać do jak najszybszego jego powrotu do rodziców, a kiedy jest to niemożliwie do uregulowania jego sytuacji prawnej. Rodzina zawsze ma możliwość skorzystania z kompleksowego wsparcia i to w głównej mierze od jej gotowości zależy zmiany.

Wskaźnik osiągnięcia celu:

Zgodnie z pismem Prezesa Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 31.01.2024r. w 2023 roku:

- prowadzono 645 spraw dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej, w tym 267 spraw dotyczących ograniczenia przez nadzór kuratora (wykaz Opm dla spraw małoletnich objętych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opieką, kuratelą lub nadzorem wynikającym z ograniczenia władzy rodzicielskiej);

- wpłynęło 621 spraw o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych, a uprawomocniło się 275 spraw, w których ograniczono władzę rodzicielską (w tym przez nadzór kuratora) lub pozbawiono władzy rodzicielskiej;
- wpisano 196 nowych spraw do wykazu Opm (dla małoletnich objętych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opieką, kuratelą lub nadzorem), w tym 100 spraw, w których ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora;
- nadzór kuratora zastosowano wobec 29 nieletnich;
- orzeczono prawomocne środki wychowawcze wobec 131 nieletnich

Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej:

- liczba dzieci zgłoszonych do adopcji - 34;
- liczba dzieci, których proces kwalifikacji zakończył się w 2023r. brakiem zakwalifikowania do adopcji - 16,
- liczba dzieci adoptowanych - 14.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- Zapewnienie bezpiecznego sposobu spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży.
- Wyrównywanie deficytów u dzieci i młodzieży.
- Stworzenie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W Dziale ds. Asysty Rodzinnej zatrudnieni byli: kierownik, starszy specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, psycholodzy. Wszyscy pracownicy Działu podnoszą swoje kwalifikacje.

W 2023 roku pracownicy Działu uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i seminariach:

- Dialog w rodzinie czy rodzina w dialogu.
- SOA "(Nie)bezpieczna sieć".
- Konferencja #NoweNarkotyki #NoweZagrożenia - jak nie wpaść w sieć uzależnień?
- Śląski Inkubator Przedsiębiorczości "Budowanie efektywnego zespołu opartego na współpracy, pozytywnych relacjach oraz skutecznej komunikacji".
- Dialog dla zdrowia - dobrostan psychiczny osób starszych.
- I Konferencja Regionalna dla powiatów Model Wsparcia Międzysektorowego w Praktyce Powiatów woj. Śląskiego.
- Rodzicielstwo, wychowanie i tworzenie środowisk skoncentrowanych na rozwiązaniach.

Ponadto pracownicy Działu ds. Asysty Rodzinnej na bieżąco podnoszą swoją wiedzę i kompetencje poprzez zapoznawanie się z literaturą fachową oraz samokształcenie.

W 2023 roku pozyskano dofinansowanie w ramach rządowego programu „Asystent rodziny w 2023 roku” z przeznaczeniem na dodatki do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 20.000 zł. (otrzymało je 10 asystentów) oraz dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości 47.928,64 zł., a także rozliczono dotację za 2022r. w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2022” w kwocie 33.000 zł.

III. Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 pkt 5 zadaniem własnym gminy jest współfinansowanie dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, w przypadku Miasta Ruda Śląska nie zachodzi taka konieczność z uwagi na fakt, iż Miasto Ruda Śląska jest Miastem na prawach powiatu i realizuje zadania należące do zadań własnych powiatu zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2023 roku poniesiono następujące wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

a) rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze otrzymujące świadczenia na dzieci	Ilość rodzin zastępczych	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki w 2023 roku
	299	537	5 611 344,16

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Ilość placówek (w których umieszczone są dzieci)	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki w 2023 roku
	19	167	8 999 672,07

IV. Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej

Zgodnie z art. 176 pkt 8) w odniesieniu do art. 193 ust. 8 należy przekazywać informacje do Biura Informacji Gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

W 2023 roku 626 osób zobowiązanych do ponoszenia powyższych opłat zostało zgłoszonych do Biura Informacji Gospodarczej.

V. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny

W związku z § 3. 1. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań za okres:

- od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
- od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

Sprawozdania zostały złożone w terminie.

VI. Potrzeby związane z realizacją zadań na 2024 rok

W 2023 roku ogółem z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej korzystało 2 584 rodzin. Problem bezradności opiekuńczo - wychowawczej dotyczył 689 rodzin z dziećmi, co stanowiło 26,66 % ogółu rodzin korzystających z pomocy tut. Ośrodka. Zadania realizowane w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2023” dawały możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działaniami ukierunkowanymi na ich wzmocnienie.

Mając na uwadze powyższe, potrzeby na 2024 rok w zakresie wspierania rodziny to m.in.:

1. Dalszy rozwój asystentury rodzinnej poprzez zwiększenie liczby zatrudnionych asystentów rodziny ze względu na:

- wzrost liczby rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i związaną z tym konieczność udzielania im wsparcia w formie asystenta rodziny; praca asystenta może wpłynąć na ograniczenie liczby dzieci trafiających do przestrzeni pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz umiejętności wychowawczych rodziców;
- kontynuację działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” celem lepszego funkcjonowania kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej;

- wzrost liczby postanowień Sądu zobowiązujących rodziny do współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a w szczególności z asystentem rodziny, gdyż Sąd coraz chętniej korzysta z tego narzędzia;
  - podejmowanie działań w kierunku pozyskania środków finansowych na realizację zadań związanych ze wspieraniem rodziny.
2. Wzmocnienie działań profilaktycznych na rzecz rodziny w kryzysie poprzez rozwój pracy socjalnej i metodycznych działań świadczonych na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w ich środowisku.
  3. Zapobieganie pogłębianiu się sytuacji kryzysowych poprzez dalszą konstruktywną współpracę różnych instytucji działających na rzecz wzmocnienia rodziny, gdyż interdyscyplinarność w szczególności umożliwia kompleksową pomoc.
  4. Konieczność dalszego dokonywania rzetelnej diagnozy sytuacji rodziny, gdyż pozwala to udzielić adekwatnej pomocy z wykorzystaniem zasobów własnych rodziny.
  5. Zapewnienie specjalistycznego i wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin, adekwatnego do pojawiających się problemów w rodzinie.
  6. Dalsze działania na rzecz wyrównywania szans rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży poprzez dostęp do zajęć w placówkach wsparcia dziennego i zajęciach profilaktyczno-wychowawczych.
  7. Wzmacnianie umiejętności i kompetencji rodziców poprzez ich udział w zajęciach grupowych, co sprzyja nabyciu umiejętności wychowawczych i ich aktywizacji społecznej.
  8. Poszerzanie katalogu zajęć indywidualnych dla rodziców i dzieci, mających na celu pogłębienie wiedzy rodziców na temat rozwoju dzieci i ich potrzeb, stymulowania rozwoju, a także budowanie relacji rodzic-dziecko.
  9. Dalsze podejmowanie działań na rzecz reintegracji rodziny, by mogła uczestniczyć w życiu społecznym i prawidłowo pełnić role społeczne, a w przypadku braku gotowości rodziny do zmiany, dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dzieci.
  10. Dalsze podnoszenie kompetencji i umiejętności poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie, aby rozwijała się wysokowyspecjalizowana kadra pomocy społecznej.

Rodzina to miejsce, gdzie dzieci czują się bezpiecznie, gdzie uczą się wrażliwości, empatii i szacunku do innych. Dorośli kształtują w nich sposoby radzenia z trudnościami, stresem i porażkami. Miłość w takiej rodzinie jest bezwarunkowa, a zasady są spójne, odpowiednie do wieku. W rodzinie dysfunkcyjnej rodzice nie dają dzieciom siły, stwarzają sytuacje zagrożenia dla ich bezpieczeństwa, kształtują niewłaściwe postawy wobec innych ludzi. Każda rodzina, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeżywa je w swój swoisty sposób, dlatego praca z taką rodziną musi być zindywidualizowana. Istotne są również profilaktyka, dobra diagnoza, wczesna interwencja. Są to główne założenia Programu.

Sprawozdanie niniejsze przygotowane zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zgodnie z niniejszą ustawą, w oparciu o zarządzenie nr SP.0050.2.5.2012 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 09 stycznia 2012r. w sprawie wyznaczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej do organizowania pracy z rodziną i uchwałę nr PR.0007.204.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 sierpnia 2012r. zmieniającą Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Od 2012 roku wspieranie rodziny należy więc do statutowych zadań Ośrodka realizowanych przez Gminę.

Akceptuję

Prezydent Miasta
Ruda Śląska
Michał Pleronczyk
Michał Pleronczyk

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
mgr Krystian Morys
(1)

KIEROWNIK DZIAŁU
ds. Asysty Rodzinnej
mgr Agnieszka Kałtoch

Zastępca
Prezydenta Miasta
Anna Krzyszczo
Anna Krzyszczo